

Beveiliging van het KLPD: veiligheidsniveaus maken outsourcing mogelijk

‘Bewaken en beveiligen’ is de titel van één van de hoofdstukken van het jaarverslag van het Korps landelijke politiediensten. Veiligheid behoort dus tot één van de kerntaken van deze organisatie. Daarmee lijkt het paradoxaal dat het haar eigen personele en elektronische beveiliging van gebouwen heeft uitbesteed aan externe partijen. OM confronteerde het diensthoofd van het Facilitair Bedrijf Ben Huijskes, hoofd Services Carlo Spelbrink en hoofd Verwerving Marcel Jongerius met deze paradox.

Tekst en fotografie: Michiel Ytsma

Er zijn twee belangrijke argumenten waarom het KLPD de beveiliging van haar locaties grotendeels uitbesteedt. Allereerst behoort het niet tot de kerntaak van de organisatie. “Ik sluit zeker niet uit dat we de beveiliging van onze gebouwen ook zelf kunnen doen”, reageert Jongerius op de vraag naar nut en noodzaak van deze uitbesteding. “Maar in principe besteden wij alle ondersteunende dienstverlening uit die niet tot de kerntaak van het politiewerk behoort. Wij zijn er niet voor om panden te beveiligen. Als dit wel het geval was dan kan je de vraag stellen: ‘Waarom beveiligen we als politie ook niet het hoofdkantoor van de Rabobank?’ Uiteindelijk moet de politie boeven vangen.” Eindverantwoordelijke Ben Huijskes sluit zich hier bij aan en is van mening dat het onzinnig zou zijn om

“Een beveiligingsbedrijf is gespecialiseerd in dergelijk werk en kan het veel effectiever en efficiënter.”

een volledig bevoegde agent de toegang te laten bewaken. Daarmee komen we aan bij het tweede argument om de beveiliging buiten de deur te zetten: een professioneel beveiligingsbedrijf kan deze taak

beter uitvoeren. Huijskes gaat namelijk verder: “Het gaat om overzichtelijke taken als het opvangen van gasten, receptiewerk, het lopen van sluitrondes en eventueel ingrijpen bij calamiteiten. Hiervoor zouden we natuurlijk zelf mensen kunnen opleiden, maar een beveiligingsbedrijf is gespecialiseerd in dergelijk werk en kan het veel effectiever en efficiënter.” Een professioneel beveiligingsbedrijf heeft voldoende opgeleid personeel in dienst om 24-uurs beveiliging te organiseren. Daarnaast kan het beveiligingsbedrijf, in tegenstelling tot het KLPD zelf, snel extra beveiligers inschakelen wanneer de situatie hierom vraagt. Het is opvallend dat kostenoverwegingen door het KLPD nauwelijks worden genoemd. Het gaat de dienst vooral om de eerder genoemde continuïteit en flexibiliteit. “Misschien is het uitbesteden duurder, maar het is wel beter”.

Ben Huijskes

Veiligheidsniveaus

Los van de twee argumenten om de beveiliging uit te besteden, bepalen veiligheidsoverwegingen wat wel en wat niet door externe partijen kan worden uitgevoerd. Het KLPD is immers een organisatie waar veel gevoelige informatie te vinden is. Carlo Spelbrink wijst erop dat dit risico is ondervangen doordat externe medewerkers alleen beperkte toegang hebben tot de organisatie. "Wij werken met veiligheidsniveaus. Dit loopt van hoog tot het laagste veiligheidsniveau, waar alleen vertrouwelijkheid geldt. Vooral op dit laatste beperkte risico niveau werken we met externen en zelfs daarvoor worden ze gescreend." Deze screening is verplicht voor iedere beveiligingsmedewerker. Naar gelang zijn of haar functie en de ruimtes waartoe de persoonlijke pas toegang verleent, is de zwaarte van de screening aangepast. Zo kan een beveiligiger of schoonma-

ker die toegang heeft tot ruimten waar een hoger niveau van toepassing is, op een ander niveau gescreend zijn dan de medewerker die louter de toegangspoort bewaakt. "Bij het KLPD werken we met het principe van *Need to know* en *Nice to know*", vertelt Huijskes. "Het eerste heb ik nodig om mijn werk te doen, het tweede is leuk om te weten maar niet nodig en dus niet gewenst. Zo heb zelfs ik als leidinggevende geen onbeperkte toegang tot ruimten en informatie. Hetzelfde principe geldt voor externen, met als enige verschil dat ze hun loon van een andere werkgever ontvangen."

Screening in niveaus

Het Facilitair Bedrijf wordt hierbij dwingend geadviseerd door een interne dienst die luistert naar de naam Bureau Veiligheid en Integriteit. Deze dienst stelt vast welk veiligheidsniveau informatie en ruimten

Het KLPD

De Nederlandse politie bestaat uit 25 regiokorpsen en het Korps landelijke politiediensten. Het KLPD heeft twaalf uitvoerende diensten, vijf concerndiensten en twee stafbureaus. Het Facilitair Bedrijf is één van de concerndiensten en verantwoordelijk voor de 'facilities' van de 140 locaties van dit korps. Het Facilitair Bedrijf bestaat uit vier afdelingen: Services, Verwerving, Huisvesting en Vaar- en voertuigen. De beveiliging van de locaties is een taak van Services en Verwerving en gaat over de selectie van de externe beveiligingspartijen. In tegenstelling tot een regiokorps, waar de burgemeester van de grootste stad in de regio verantwoordelijk voor is, valt het KLPD onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De 26 korpsen zijn zelfstandige rechtspersonen en bepalen afzonderlijk hun sourcingstrategie. Het Regiebureau Inkoop Rijksoverheid van het Ministerie van Binnenlandse zaken zet zich in om de korpsen meer te laten samenwerken en er wordt dan ook steeds meer gezamenlijk ingekocht. Een voorbeeld daarvan is de inkoop van politieauto's. De beveiliging van hun gebouwen regelen de verschillende korpsen nog wel apart.

(Bron: www.politie.nl/KLPD)

krijgen, welke medewerkers toegang hebben en welke screening noodzakelijk is. De medewerkers van het KLPD laten weinig los over de criteria op basis waarvan deze niveaus worden vastgesteld. Spelbrink maakt wel duidelijk dat bij hogere veiligheidsniveaus outsourcing lastig of zelfs onmogelijk wordt. Er zijn onderdelen van het KLPD die alles zelf organiseren omdat hun activiteiten zo specifiek en risicovol zijn. Voorbeelden zijn terrorismebestrijding en bepaalde rechercheactiviteiten. "Wij als centrale facilitaire dienst geven dergelijke onderdelen hoogstens wat adviezen, laat staan dat externe partijen een rol spelen". Ook kan het zijn dat outsourcing wel mogelijk is, maar dat veiligheidseisen ervoor zorgen

dat dit niet verantwoord kan plaatsvinden. Los van de beveiliging geeft Spelbrink een treffend voorbeeld. "Aan de interne post stellen we zulke hoge eisen, dat outsourcing daarvan voor ons mogelijk financieel niet meer aantrekkelijk is."

Selectie en controle

Maken de specifieke eisen die het KLPD stelt de selectie en controle van de leverancier tot een heel gecompliceerd vraagstuk? "De Europese aanbestedingswetgeving heeft ons gedwongen heel gestructureerd te werk te gaan bij de selectie van een leverancier," geeft Huijskes aan. Voorheen kochten de afzonderlijke

"De Europese aanbestedingswetgeving heeft ons gedwongen heel gestructureerd te werk te gaan."

diensten van het KLPD een deel van de beveiliging zelfstandig in. Daardoor bleven de bedragen meestal onder de 133.000 euro per inkooptraject. Pas daarboven is Europees aanbesteden verplicht. Het KLPD koopt nu in dit kader als geheel en centraal haar beveiliging in, in overeenstemming met de regels van Europa. Dat zorgt ervoor dat de selectie van leveranciers zeer gestructureerd plaats vindt. "We vertalen de wensen op de werkvloer in een technisch programma van eisen en vervolgens vindt de aanbesteding plaats waarop leveranciers kunnen intekenen. De specifieke veiligheidsaspecten geven geen

moeilijkheden. We eisen het simpelweg en leveranciers die daaraan niet kunnen voldoen tekenen niet in." Het KLPD heeft nog niet meegemaakt dat de eisen zo strikt waren dat er geen belangstelling vanuit de markt was. Huijskes sluit niet uit dat veiligheidsmaatregelen zoals screening ervoor zorgen dat de beveiliging voor zijn organisatie duurder is dan voor organisaties zonder deze specifieke context.

Inkopen

De hele verwerving is geautomatiseerd en de dienst werkt daarvoor met een ERP-pakket (Enterprise Resource Planning) van SAP INK. In dit softwareprogramma worden de processen van verschillende afdelingen van het KLPD ondergebracht. Hierdoor kan het KLPD centraal en efficiënt voor de hele organisatie inkopen en betalen, zodat niet alle locaties dit afzonderlijk hoeven te doen. Voor het controleren van de kwaliteit van de dienstverlening is de organisatie minder ver met automatisering. Zo zijn er twee medewerkers fulltime in dienst om de kwaliteit van dienstverlening van het beveiligingsbedrijf in de gaten te houden. Zo zien ze erop toe dat veiligheidsprotocollen en bezettingseisen worden nageleefd en daarnaast zijn ze gesprekspartner voor de leverancier.

Compartmentering

Doordat het KLPD werkt met verschillende veiligheidsniveaus, is het korps gedwongen om het beveiligingsproces op te delen in verschillende onderdelen. Volgens Spelbrink is een onbedoeld voordeel van deze 'compartmentering' dat zijn organisatie enkele van die afzonderlijke delen kan uitbesteden of juist bewuster kan beslissen welke onderdelen in huis moeten blijven. Spelbrink trekt het breder dan louter veiligheidsoverwegingen: "Er zijn veel organisaties die processen zelf blijven doen, omdat het ogenschijnlijk tot de kern-

taak behoort. Daar komt veel emotie bij kijken. Zo is de kerntaak van een gevangenisbewaarder de omgang met een gevangene. Maar iemand die alleen bij de toegangspoort zit en bezoekers ontvangt hoeft niet dergelijke bevoegdheden en bijbehorende opleiding in huis te hebben. Zo'n medewerker kan best door een externe partij geleverd worden."

Ben Huijskes valt hem daarin bij: "Over werkzaamheden die in feite niet tot de kerntaak van een medewerker behoren, hoor je bij dit soort beslissingen vaak 'Dat hoort er toch gewoon bij. Zo doen we het altijd al'." Huijskes geeft aan dat de politie hierin ook nog veel winst kan behalen. Het hoofd van de facilitaire dienst is namelijk van mening dat bedrijfskundig gezien vrijwel alle facilitaire dienstverlening buiten de deur gezet kan worden. "Alleen het management is nooit uit te besteden. Je moet namelijk begrijpen waar een organisatie behoefte aan heeft. Dan gaat het om de drie P's – people, place, proces – maar vooral ook om het informele in de organisatie: de roddels, de gevoelige punten en het kennen en herkennen van de belangrijke spelers."

De belangrijkste conclusie uit deze case is dus dat het verder doorvoeren van arbeidsdeling het nemen van rationelere beslissingen over outsourcing mogelijk maakt.

Michiel Ytsma is freelance journalist – michielytsma@yahoo.com